

A modern szervesanyag-gazdálkodástól a komposztálásig

Mészárosné Póss Anett, PhD hallgató, Dr. Tóth Ferenc, egyetemi docens

Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Növényvédelmi Intézet
e-mail: poss.anett@gmail.com

Kulcsszavak: komposzt, humusz, lakosság, talajtakarás

A települési zöldhulladék mennyisége időszakosan változó, de kiszámítható településenként, megyénként és régióként. Ezzel a biomasszával tudatosan kezdett az energetika foglalkozni, mely jó alternatív hasznosítása a keletkező hulladéknak, de nem lehet kizárólagos. A fenntarthatóság útján a körforgásos gazdaság gyakorlatát kell kialakítani, hiszen szükséges a szervesanyag-utánpótlás, visszajuttatás a termőtalajaink védelme érdekében. Az egészséges tápláléklánc a talaj minőségén, a növény környezetén alapul. Szabadföldi megfigyeléseket végeztünk a helyben keletkező szerves anyagok felhasználhatóságáról, majd a rendszert kiegészítve komposztálási technológiákat és egyszerű közösségi megoldásokat tanulmányoztunk.

Egy hektár mezőgazdasági területre jutó műtrágya 2017-ben átlagosan 119 kg volt (KSH). A piaci árak alapján 10 kg komposzt 3300 Ft értékű műtrágyának felel meg. Köztudott a műtrágya aszálykárnövelő, talajromboló hatása, a könnyű elérhetősége és kezelhetősége miatt mégis ezt választják a gazdák. Miközben 50 millió m³ talaj erodálódik évente a világon (EEA), a komposzt értékesítése nehézkes annak minőségi heterogenitása, költséges engedélyeztetése és szállítása miatt. A komposzt nem alkalmas nagy mennyiségű szállításra és értékesítésre. Az ökológiai termékek és technológiák lassan terjednek, melyet a jogszabályok és gazdasági intézkedések és a pénzalapú értékrendszer alig segítenek jelenleg. Költséges és hosszadalmas intézkedések mellett kisléptékű komposzthasznosítás javasolt. A lombhullató és örökzöld fák lombját, a felesleges szalmát, fűkaszálékot, a szálas vagy darabos szerves anyagokat termelésbe, közösségi kertek mulcsozására, a maradék anyagokat (pl. konyhai zöldhulladék) bel-és kültéri komposztáló edényzetekbe kijuttatva helyben kezelhetjük és hasznosíthatjuk. Esettanulmányunkban egy telephely évi 108 000 kg zöldhulladék befogadására volt alkalmas, mely 60 m³ komposztot eredményezett. Ennek a mennyiségnek a helyben feldolgozásával 1 millió forintot takarított meg a gazdálkodó csupán a szállítási díj mellőzésével, nem számolva a komposzt értékét.

Javasoljuk, hogy az állami komposztprogramok keretén belül közösségi komposztmestereket alkalmazzanak (már meglévő, helyi szakemberekkel), önkéntes és fizetett szolgálat alakuljon közösségi, települési és országos szinteken szoros civil-állami összefogással, ifjúsági mozgalmak mintájára. Helyi problémákat helyi munkaerővel költség- és energiatakarékosan helyben kezelve teremthetünk értékeket- melyek számszerűsítése, az adatbázis megosztása a NKHV Zrt., kutatók és hulladékkezelő vállalkozások további feladata.